

İHRACAT VE İTHALAT GENELGESİ
Hazine Müsteşarlığı
Banka ve Kambiyo Genel Müdürlüğü

B.02.1. HZN.0.09.01.01

SAYI:2009-GNL-1

TARİH:23.07.2009

1.İHRACAT

İhracat bedellerinin tahsili

1.1.İhracat bedelleri, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar, bu Karara ilişkin 2008/32-34 sayılı Tebliğ ve Hazine Müsteşarlığı tarafından buna ek olarak yapılacak düzenlemeler çerçevesinde ihracatçı ile ithalatçı arasındaki sözleşmeye ve uluslararası kurallar ile bankacılık teamüllerine göre firmaların yazılı beyanına istinaden döviz veya Türk Lirası olarak tahsil edilir.

Ödeme şekilleri

1.2.İhracat bedelleri, satış sözleşmesinde belirlenen kurallar ve uluslararası ticari uygulamalar çerçevesinde "Akreditifli Ödeme", "Vesaik Mukabili Ödeme", "Mal Mukabili Ödeme", "Kabul Kredili Akreditifli Ödeme", "Kabul Kredili Vesaik Mukabili Ödeme", "Kabul Kredili Mal Mukabili Ödeme" ve "Peşin Ödeme" şekillerine göre tahsil edilir.

Döviz Alım ve Satım Belgeleri

1.3.Bankalarca yapılan işlemler sırasında Merkez Bankasınca belirlenen esas ve usuller dikkate alınarak, döviz alım belgesi (DAB), döviz satım belgesi (DSB) ve Türk parası transfer belgesi (TPTB) düzenlenir.

İhracat bedellerinin tasarrufu

1.4.1.Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar ve anılan Karar'a ilişkin 2008-32/34 sayılı Tebliğ çerçevesinde ihracat bedeli dövizler ilgililerce serbestçe tasarruf edilebilir. Bu bedellerin döviz tevdiat hesaplarına alınması veya Türk Lirasına çevrilerek kullanılması mümkün bulunmaktadır. İhracat bedelinin Türk Lirasına dönüştürülmesi halinde bankalarca DAB düzenlenir. Bankalarca ihracat alışı talep eden ihracatçı firmalardan başka bir belge aramaya gerek kalmaksızın sadece firma beyanı ile gümrük beyannamesine (GB) ilişkin bilgilerin DAB'a yazılması mümkün bulunmaktadır. Türk Lirası üzerinden yapılan ihracatta firmanın talep etmesi halinde DAB düzenlenebilir. Ancak, özel fatura ile yapılan ihracatta Maliye Bakanlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın görüş ve talimatlarına göre hareket edilmesi gerekmektedir.

1.4.2.Döviz alışının ihracat bedeli olarak yapılmasının talep edildiği hallerde bankalarca dövizin yurtdışı kaynaklı olması şartı aranır.

1.4.3.Yabancı taşıtlar ile yabancı ülkelere sefer yapan yerli taşıtlara ihracat rejimine göre verilen yağ, yakıt, temizlik maddeleri ve kumanyaya ilişkin mal bedelinin, Türkiye'de yerleşik alıcı firmalar tarafından yurt içinden yapılan havalelerle ödenmesi halinde bu ödemenin ihracat bedeli olarak kabul edilmek suretiyle aracı bankalarca alışının yapılması mümkündür.

1.4.4.Serbest bölgelerden gelen ihracat bedeli ile ilgili DAB istenilmesi halinde bu dövizlere ilişkin ihracatın serbest bölgelere yapıldığına ilişkin firmaların yazılı beyanı aranır.

İhracat bedelinin tahsili

1.5.1.İhracat bedeli;

-bankalar aracılığıyla havale şeklinde,

-ithalatçı, ihracatçı veya bunlar adına hareket ettiğini beyan eden Türkiye'de veya dışarıda yerleşik üçüncü kişilerce efektif olarak,

-ithalatçı, ihracatçı veya bunlar adına hareket ettiğini beyan eden Türkiye'de veya dışarıda yerleşik üçüncü kişilerce çek olarak,

-Kredi kartı ile

tahsil edilebilir.

1.5.2.İhracat bedeli Türkiye'deki bankalarca yurt dışındaki bankalar ile gerçek veya tüzel kişilere açılan kredilerden karşılanabilir.

1.5.3.İhracat bedelinin, ihracatçı adına açılacak DTH'ye alınması ve bu hesaptan kısmen veya tamamen ihracat bedeli olarak alışının yapılması mümkündür.

1.5.4.İhracatçı firmanın vekili bulunan kişi veya firma adına yurt dışından gelen dövizlerle açılan DTH'lerden, vekaletnamenin ihracattan önce düzenlenmesi şartıyla vekili bulunulan ihracatçı firma adına veya imalatçı/tedarikçi firma adına ihracat bedeli alış yapılabilir.

İhracat bedelinin efektif olarak tahsili

1.6.1. Efektif olarak getirilen ihracat bedelinin yurt dışından getirildiğinin tespiti gümrük müdürlüklerince onaylı Nakit Beyan Formu (NBF) ile yapılır.

1.6.2. NBF konusu efektifin ihracat bedeli olarak alışının yapılabilmesi için;

-NBF'nin "Geliş Sebebi" bölümünde efektifin kaynağının "İhracat" olduğunun açıkça belirtilmesi,

-NBF'yi ibraz eden şahsın kimlik tespitinin yapılması,

-ihracatçının yazılı beyanının aranılması

gerekir.

NBF'de kayıtlı efektif tutarının tamamen DAB'a bağlanması halinde, NBF aslının ilgisine iade edilmeyerek bankalar tarafından alıkonulması, kısmen bağlanması halinde ise, NBF aslı üzerine DAB'a bağlanan tutara ilişkin not düşülerek fotokopisi alındıktan sonra aslının ilgisine iade edilmesi gerekir.

1.6.3. Bankalara tevdi edilen NBF'de kayıtlı efektifler, ilgililerce bankaya satılabilir veya yurt dışındaki alıcı veya Türkiye'deki ihracatçı firma adına açılan DTH'ye alınabilir. DTH'ye alınan bu dövizlerin daha sonra ihracatçı firma adına alış yapılabilir. NBF'de kayıtlı efektif tutarının tamamen DTH'ye alınması halinde, NBF aslının ilgisine iade edilmeyerek bankalar tarafından alıkonulması, kısmen alınması halinde ise, NBF aslı üzerine DTH'ye alınan tutara ilişkin not düşülerek fotokopisi alındıktan sonra aslının ilgisine iade edilmesi gerekir.

1.6.4. Bankalarca, Türkiye'de ikamet etmeyenlere özel fatura ile yapılan satış bedeli efektiflerin alışında NBF ibrazı aranmaz.

1.6.5. İlgililerce havale olarak gelen ihracat bedelinin, bankadan efektif olarak alınması halinde bu efektifin başka bir banka tarafından ihracat bedeli olarak alış, bu efektiflerin yurt dışından geldiğine ilişkin aracı banka yazısının ibrazı veya alış işlemini yapacak bankaca efektif konusu dövizlerin havale olarak geldiğinin bankadan teyidinin alınması kaydıyla yapılır.

İmalatçı/tedarikçi adına DAB düzenlenmesi

1.7.1.İmalatçı ya da tedarikçi tarafından yazılı olarak talep edilmesi durumunda imalatçı ve/veya tedarikçi adına gelen dövizin alış yapılarak ihracat bedelinin TL karşılıkları imalatçı ve/veya tedarikçi firmalara ödenirken DAB aracı ihracatçı adına da düzenlenebilir.

1.7.2.Aracı ihracatçı tarafından gerçekleştirilen ihracata ilişkin bedelin imalatçı ve/veya tedarikçiye döviz olarak temlikinden sonra tahsil edilmesi halinde, imalatçı veya tedarikçi tarafından söz konusu bedelin ihracat bedeli olarak alışının yapılmasının talep edilmesi halinde bu dövizlerin ihracat bedeli açıklaması ile imalatçı ve/veya tedarikçi firma adına alış yapılabilir.

İhracat alacağının iskonto edilmesi

1.8.İhracat alacağının iskonto edilmesine ilişkin talepler uluslararası bankacılık uygulamaları çerçevesinde poliçe, bono, vadeli akreditif vb karşılığında yerine getirilir. İhracatçı tarafından döviz veya TL olarak düzenlenen poliçe, bono, vadeli akreditif iskonto tarihindeki uluslararası para piyasasında geçerli faiz oranları dikkate alınarak yurt içindeki veya dışındaki bankalara iskonto ettirilebilir. Vadeli ihracat alacağının yurt içi bankalarca iskonto edilmesi işlemlerinde fon kaynağının yurt içi bankalardan sağlanması nedeniyle ödemenin yabancı para (YP) değil, Türk Lirası (TL) üzerinden yapılması gereklidir.

Factoring işlemi

1.9.1.Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karara ilişkin 2008-32/34 sayılı Tebliğ'in 11 inci maddesinin 11 inci fıkrasına göre, bankalar ve faktoring şirketleri tarafından ihracatçıların doğmuş veya doğacak alacaklarının devralınması suretiyle ihracatçılara döviz üzerinden fon kullandırılması mümkün bulunmaktadır. Buna göre, bankalar ve faktoring şirketlerince faktoring sözleşmesine istinaden ihracatçılara yabancı para veya Türk Lirası üzerinden ödeme yapılabilir.

1.9.2.İhracat bedelinin faktör kuruluşun yurt içi kaynaklarından ödenmesi halinde faktoring sözleşmesinin bankaya ibrazı üzerine, ihracat bedeli dövizler yurda getirildiğinde, faktör kuruluşun GB'nin tarih ve sayısı ile üzerinde temlik notu bulunan faturanın tarih ve sayısını içeren yazılı talimatına istinaden DAB ihracatçı firma adına veya imalatçı/tedarikçi adına düzenlenebilir.

Mahsup

1.10.1.İhracatçının, ithalat bedelleri ve görünmeyen işlemlere ilişkin giderleri ile yurt dışından sağladıkları döviz kredilerinin (faizi dahil) kısmen veya tamamen mal ve/veya hizmet ihracı bedeli dövizlerle mahsuben ödenmesi (ihracat bedelinin TL'ye çevrilmeden) herhangi bir süre kısıtlaması olmadan bankalarca gerçekleştirilebilir. Aracı ihracatçı tarafından yapılan ihracatta ihracat bedeli ihracatçının onayıyla imalatçının veya tedarikçinin döviz ödemelerinde kullanılabilir.

1.10.2.Firmalarca talep edilmesi halinde DAB/DSB düzenlenebilir. Bu durumda işlem yapan bankanın döviz alış kuru uygulanabilir.

1.10.3.Peşin dövizler mahsuben ödemede kullanılamaz.

2.İTHALAT

İthalat bedelleri

2.1.İthalat bedelleri, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar, bu Karar'a ilişkin 2008/32-34 Sayılı Tebliğ ve Hazine Müsteşarlığı tarafından bunlara ek olarak yapılacak düzenlemeler çerçevesinde ithalatçı ile ihracatçı arasındaki sözleşmeye ve uluslararası kurallar ile bankacılık teamüllerine göre bankalar aracılığıyla döviz veya TL olarak ödenir.

Ödeme şekilleri

2.2.İthalat işlemleri uluslararası kurallar ve bankacılık teamülleri çerçevesinde; "Akreditifli Ödeme", "Vadeli Akreditifli Ödeme", "Vesaik Mukabili Ödeme", "Mal Mukabili Ödeme", "Kabul Kredili Akreditifli Ödeme", "Kabul Kredili Vesaik Mukabili Ödeme", "Kabul Kredili Mal Mukabili Ödeme" ve "Peşin Ödeme"şekillerine göre gerçekleştirilir.

İthalat bedellerinin ödenmesi

2.3.1.İthalat bedelleri;

- Banka kaynaklarından,
- İthalatçıya ait DTH'den,
- Kredi kartından,
- İthalatçı tarafından ihracat bedeli olduğu beyan edilen alış yapılmamış ihracat bedelinden,
- Sermaye hareketlerine ilişkin hükümler çerçevesinde sağlanan kredilerden

karşılanmak suretiyle ödenebilir.

2.3.2.Bankalarca ithalat bedelinin ödenmesini teminen çek düzenlenemez.

2.3.3.Bedeli kredi kartı ile ödenen ithalat işlemleri Sermaye Hareketleri Genelgesi hükümleri çerçevesinde sonuçlandırılır.

2.3.4. İthalat bedeli, ihracatçının veya bankasının talimatına istinaden Türkiye'de bu ihracatçı adına açılan DTH'ye veya TL mevduat hesabına yatırılmak suretiyle ödenebilir.

2.3.5. Mal mukabili ithalatta firmaların mal bedelinin transferine ilişkin talepleri firmanın yazılı olarak beyan edeceği gümrük beyannamesi tarih ve numarasına istinaden bankalarca yerine getirilir.

2.3.6. Bankalarca aracılık edilen ithalat ödemeleri kapsamında firmalarca talep edilmesi halinde bu ödemelere ilişkin bilgileri içeren yazı verilebilir.

2.3.7.Vadeli akreditif, kabul kredili ve mal mukabili ödeme şekline göre yapılan ithalatta, firmaların beyanına istinaden görünmeyen işlemlere ilişkin hükümler çerçevesinde faiz transferi yapılabilir.

Üçüncü ülkelerdeki bankalar nezdinde akreditif açılması

2.4. Bankalarca, Türkiye dışındaki bir ülkeden diğer bir üçüncü ülkeye mal ithalatı yapacak yurt içinde veya dışındaki firmalar lehine bankacılık teamüllerine göre bedelleri kendi kaynaklarından veya firmaların DTH'lerinden karşılanmak üzere üçüncü ülkelerdeki (serbest bölgeler dahil) bankalar nezdinde akreditif açılabilir ve uluslararası kurallara göre mal bedeli için transfer yapılabilir.

Factoring işlemleri

2.5.Türkiye'de yerleşik factoring kuruluşu ile ihracatçı firma arasında imzalanan factoring sözleşmesi kapsamında factoring kuruluşu tarafından ithalden önce ithalatçı firma adına yurt dışına transferi gerçekleştirilen tutarlar, ithalat ve ihracat factoring sözleşmelerinin transferi gerçekleştiren bankaya ibrazı kaydıyla peşin ödeme olarak dikkate alınır.

Transit Ticaret

2.6.Transit ticaret alış bedellerinin ödenmesinde ithalat bedellerinin ödenmesinde esas olan kurallar geçerlidir.